

2017

M.A. Part - I

SANSKRIT

PAPER-III

Full Marks : 100

Time : 4 Hours

*The figures in the right hand margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable.*

[First Half : 50 Marks]

1. किं नाम ब्राह्मणसाहित्यम्? प्रत्येकं वेदस्य ब्राह्मणग्रन्थविषये संक्षेपेण आलोचनीयम्। 15

अथवा

ऋग्वेदस्य संवादसूक्तविषये एकः प्रबन्धो विरच्यताम्।

2. महाभारतमिति नामकरणे किं बीजम्? अस्मिन् महाकाव्ये कति पर्वाणि? कानि च तानि? कयोश्चित् द्वयोः पर्वणोः विषयवस्तु उपस्थाप्यताम्। 15

अथवा

पुराणलक्षणं निरूप्य समाजंसाहित्ययोः तस्य प्रभावः आलोच्यताम्।

3. प्रत्येकं विभागात् कयोश्चिद्द्वयोः टिप्पणी लेख्या।

विभाग-‘क’

5×2

- (i) केनोपनिषद् (ii) ऐतरेयब्राह्मणम्
(iii) शुल्बसूत्रम् (iv) निघण्टुः

विभाग-‘ख’

5×2

- (i) विष्णुपुराणम् (ii) अयोध्याकाण्डम्
(iii) उपपुराणम् (iv) महाभारतस्य रचनारीतिः

[Second Half - 50 Marks]

1. कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोः समाधानं कार्यम् - 16×2
(क) किं नाम गीतिकाव्यं किं च तस्य वैशिष्ट्यम्?
गीतिकाव्येषु मेघदूतस्य स्थानं निर्धार्यताम्?
(ख) ध्रुपदीसंस्कृतसाहित्ये चम्पूकाव्यस्य स्वरूपं
सम्यग्रूपेण निरूप्यताम्।
(ग) संस्कृतसाहित्ये लिपिसाहित्यस्य स्वरूपं
सम्यग्रूपेण आलोच्यताम्।
(घ) संस्कृतसाहित्ये त्रिमुनिव्याकरणस्य विषये कश्चन प्रबन्धो लिख्यताम्।
(ङ) संस्कृतसाहित्ये आयुर्वेदशास्त्रविषये कश्चन प्रबन्धो निरूप्यताम्।
2. यथेच्छं त्रयाणां टीका लेख्या - 6×3
(क) अश्वघोषः।
(ख) दण्डी।
(ग) कालिदासः।
(घ) राजतरङ्गिणी।
(ङ) मृच्छकटिकम्।